Tru
sig̃cata
cantia
nib yor
aȝndu.
rit ney
y q̃ de
deo sipt
q̃ dade
t nom
ubo qn
uit an
note q̃
÷ vos
diu pne
bit. dom
ppe dico
q̃ippe
.n. grau
dr So
Son n
arboy
sed nac
oce atig
rhono
gue p
lia ist
palā

Tria rerum genera distinguit nostra disciplina: scilicet significantia, significata, appellata. Appellata sunt ipse res visibiles ut homines, lapides. Significantia sunt que significant, dictiones et orationes. Significata sunt ea que significantur dictionibus et orationibus. De appellatis nil ad presens, sed de significantibus et de significatis est agendum. Circa ista significantia et significata universum dialetice artis consistit negotium. Sed quia significantia notiora sunt significatis, ideo prius de significantibus quam de significatis est agendum. Significantium autem aliud est dictio, aliud oratio. Sed quia dictio simplicior est oratione, prius de dictione quam de oratione est dicendum. Dictionum autem alia est nomen, alia verbum. Sed quia nomen dignius est verbo, quia nomen significat substantiam et qualitatem, verbum autem actionem vel passionem, ideo prius de nomine quam de verbo est agendum. Sed quia omne nomen est vox, videndum quid sit vox. Vox est sonus, qui a sono tamquam ab suo principio est denominanda. Sonus quasi sic dicitur. Sonus est quidquid proprie auditu percipitur. Proprie dico ad differentiam hominis et parietis, quia paries [illegible] aliquando audire dicitur. Homo [illegible] voces [illegible] sonum audire dicitur. Sonorum autem alius est vox, alius non vox. Sonus non vox est strepitus pedum, fragor arborum. Sonus qui est vox sic describitur: vox sonus naturalibus instrumentis formatus, qui ab ore animalis profertur et per quosdam poros [illegible] arteriarum vocalium emittitur, plectro lingue percussus et vocum formatur. Naturalia instrumenta sunt lingua, dentes, palatum [illegible]. Arterie [illegible]

venit per quasdam arterias et emittit aerem ad formandam vocem. Vocum autem alia est significativa, alia non significativa. Vox non significativa que nil significat ut blictri. Vox significativa que aliquid significat ut homo et cetera. De voce autem non significativa est obmittendum et de voce significativa est agendum. Vocum autem significativarum alia est significativa naturaliter, alia ad placitum. Vox significativa naturaliter est ut mugitus boum, latratus canum, gemitus infirmorum. Vox significativa ad placitum est que ad placitum sui inventoris est instituta ad aliquid significandum ut homo et cetera. De voce significativa naturaliter est obmittendum et de voce significativa ad placitum est agendum. Vocum autem significativarum ad placitum alia est nomen, alia verbum. Sed prius de nomine est dicendum, quod sic describitur: Nomen est vox significativa ad placitum sine tempore, cuius nulla pars extra significat, finita et recta. Visa hac descriptione videndum est quid singula oporteat posita in ipsa descriptione. Ponitur hec quod non dicitur, est vox, quoniam est aliis vocibus. Significativa additur ut excludatur

voces non significativae. Ad placitum addi-
tur ut excludantur voces significantes naturaliter.
Sine tempore additur ut excludantur
verba que significant cum tempore. Cuius nulla pars
extra significat additur ut excludantur orationes
quarum aliqua pars extra significat. Finita additur
ut excludantur nomina infinita ut non homo non lapis.
Nomina infinita sunt quibus semper preponitur particula negandi
ut non homo non lapis. Recta additur ut excludantur
obliqua que non sunt nomina sed casus nominum. Solus enim
nominativus nomen est eo quod per eum fiat ipsa nominis impo-
sitio. [illegible] iste voces facte
non facte. Dicto de nomine dicendum est de verbo. Verbum
autem sic describitur. Verbum est vox significativa ad
placitum cum tempore cuius nulla pars extra significat fi-
nita et recta. Per hoc quod verbum dicitur esse vox
convenit cum aliis vocibus. Significativa additur
ut excludantur voces non significativae. Ad
placitum additur ut excludantur nomina que
significant sine tempore. Cuius nulla pars extra significat
additur ad exclusionem orationis cuius aliqua pars
extra aliquid per se significat. Finita additur ut ex-
cludantur verba infinita. Verba autem infinita
sunt quibus preponitur particula negandi ut non legis
non laboras. Recta additur ad exclusio-
nem verborum preteriti et futuri temporis. Notandum quod
est inter grammaticos et dialecticos differentia de
partibus orationis aliter enim grammatici aliter

que non sunt verba sed casus verborum [illegible]
[illegible] obliqua sicut verbo preteriti temporis
[illegible] verba preteriti et futuri temporis.

dialectici genera partium orationis dis-
tinguunt. Grammatici enim octo partes
seorsum dicunt esse partes orationis dyalectici
vero tantum duas scilicet nomen et verbum. Dialectici enim
duo tantum duo attendunt de quo fiat sermo et
quid de illo agatur. Nomen est nota eius de quo
sermo fit. Verbum est nota eius quod de alio dicitur.
Sed adhuc insufficienter dyalectici tantum duas
partes orationis distinguunt cum in disputatio-
nibus pronominibus participiis et quibusdam adverbiis
utantur. Ad quod sic respondetur. Quia dya-
lectici pronomina annumerant nominibus et par-
ticipia similiter quia cum casus annumerant nominibus
quia habent tempora et significationes annumerant
ea verbis et quedam adverbia annumerant
verbis. Reliquas vero partes scilicet prepositiones et coniunctiones
et interiectiones non dicunt esse partes sed supplementa partium
ut non per se significantia sed sincathegoreu-
mata id est consignificantia. Dicto quid sit nomen et
verbum videndum est quid sit oratio. Est autem oratio congrua
dictionum ordinatio tam sub voce quam sub
sententia. Orationum alia est perfecta alia
imperfecta. Perfecta est que perfectum generat sen-
sum in animo auditoris ut ego lego. Imperfecta est
que imperfectum generat sensum ut homo albus. De im-
perfecta est obmittendum et de perfecta est agendum.
Perfectarum autem orationum .v. sunt species. Imperativa.
Deprecativa. Optativa. Interrogativa. Enuntiativa.

Imperativa est qua aliquid imperamus ut fac ignem.
Deprecativa est qua aliquid deprecamur ut adesto nobis
deus. Optativa est qua aliquid optamus ut utinam saperem.
Interrogativa est qua aliquid interrogamus ut estne voca-
lium volubile. Enuntiativa est ea in qua
verum vel falsum indicatur. Inde sunt interrogatione vel sile-
g. quod fit ad differentiam interrogativi in quo pri-
us in dicto omnium est interrog. Cum autem v sunt
species perfectarum orationum due tantum attenduntur
ad dialecticos scilicet enuntiativa et interrogativa.
Sed interrogativa ad presens est obmittenda et de enun-
tiativa est agendum. Enuntiativa autem oratio id quod
propositio. Quid autem sit propositio Boetius hac descriptione
ostendit dicens. Propositio est oratio significans verum
vel falsum. Verum vero aliud est indictum propositionis sic ita
esse ut dicitur. Falsum vero aliud est non dictum propositionis esse
non esse ut dicitur. Propositionum alia est categorica alia
ypothetica. Cathegorica autem propositio id est
quod predicativa. Chategoria enim grece latine
predico predicas dicitur. Inde ea quasi predicativa que
certa ostendet aliquid predicari de altero. Categorice
autem propositionis due sunt principales partes scilicet subiectus
terminus et predicatus ut Sortes est homo. Subiectus terminus est no-
tatio eius de quo sermo fit. Predicatus terminus est notatio eius quod de altero
dicatur. Hee partes ideo dicuntur termini quia propositionem termi-
nant categoricam propositionem. Ideo autem dicuntur principales partes quia sunt
et secundarie partes. Et licet sint signa et copula.
Signa autem sunt hec ut omnis nullus aliquis quidam.

nullus alter uterque. Copula est verbum substantivum quod copulat
subiectum predicato. Ut in hac propositione patet ut Sortes est homo.
Item categoricarum propositionum alia est affirmativa alia negativa.
Affirmativa est que aliquid affirmat ut Sortes est homo. Negativa est que aliquid negat
ut Sortes non est homo. Item categoricarum propositionum alia est universalis alia particularis alia sin-
gularis alia indefinita. Universalis est cum subiecto termino propositionis
signum universale apponitur ut omnis homo loquitur. Signa autem universalia sunt hec omnis nullus
neuter quilibet et quisque. Particularis est cum subiecto termino apponitur signum particulare.
Signa autem particularia sunt hec quidam aliquis alter non omnis. Indefinita est
in qua subiecto non apponitur aliquod signum ut homo currit. Singularis
ex proprio nomine ut iste homo currit. Notandum quod ista bimembris
divisio propositionum affirmativa et negativa vel quelibet est ista
propositio respondendo est affirmativa vel negativa. Item notandum quod illa
quadrimembris divisio propositionum scilicet universalis particularis indefinita singularis
fit secundum quantitatem. Illa enim considerat quantitatem propositionis
quia ipsa universalis vel particularis vel indefinita vel singularis. Unde ad quantitatem
quare est ista propositio respondendo est universalis vel particularis vel indefinita vel
singularis. Cathegoricarum propositionum quedam participant aliquo
termino quedam nullo. Ille participant aliquo termino que aliquo
termino communi sunt ut homo est. Homo movetur. Ille
nullo participant que nullum habent communem ut deus est in celo
sol in celo. Categoricarum autem propositionum participantium aliquo termino quedam
participant altero tantum quedam utroque. Propositiones participantes
altero termino tantum triplex est natura. Aut enim in principio
participant quod ille terminus qui subicitur in prima predicatur in secunda ut homo
est animal risibile est homo. Aut in principio participant quod idem sit
subiectum et diversi predicati ut Sortes currit Sortes legit.
Aut participant quod idem sit predicatum et diversi subiecti

pla. contrarium. Earum propositionum principalium utraque in uno quodam participant utraque ut ad ordinem adinvicem non sunt

et aliquis homo est albus. Quandoque participant utraque tantum in ordine non
sic nullus homo est albus, aliquis homo est albus. Propositionibus participantibus utraque tantum in ordi-
ne consuetudine ad predicatum et obmittendum et propositionibus participantibus
utraque tantum in ordine nominum ad aliquid. Harum quedam dicuntur con-
trarie, quedam subcontrarie, quedam subalterne, quedam contradictorie. Universalis
affirmativa et universalis negativa, ut omnis homo est albus, nullus homo est albus. Hee differunt
in qualitate quia una est affirmativa alia negativa, conveniunt autem
in quantitate quia utraque est universalis, et in ordine contrarie quia ponuntur
contra alteram. Subcontrarie sunt particularis affirmativa et particularis negativa, ut quidam
homo est albus, quidam homo non est albus. Hee subcontrarie differunt qualitate quia
una est affirmativa alia negativa, conveniunt in quantitate quia utraque est particularis,
in ordine subcontrarie quia ponuntur sub contrariis. Subalterne sunt
universalis affirmativa et particularis affirmativa, ut omnis homo est albus, quidam homo est albus. Vel subalter-
ne sunt universalis negativa et particularis negativa, ut nullus homo est albus, quidam homo non est albus.
Hee differunt quantitate quia una est universalis alia particularis, conve-
niunt in qualitate quia utraque est affirmativa vel utraque est negativa.
In ordine subalterne quia una ponitur sub altera. Contradicto-
rie sunt universalis affirmativa et particularis negativa, ut omnis homo est albus, quidam homo non est albus.
Item contradictorie sunt universalis negativa et particularis affirmativa, ut nullus homo est albus,
quidam homo est albus. Hee differunt qualitate quia una est affirmativa alia
negativa, differunt et quantitate quia una universalis alia particularis, conveniunt in or-
dine contradictorie quia contradicit altera, ut quando
una affirmat reliqua negat. Dicuntur contraria
contrarie quia ponuntur contra alteram. Dicuntur autem singulares
contrarie singulares disposite ut ultimo in presenti figura.

Dicuntur earum propositionum sic contrarie, quedam subcontrarie, quedam
subalterne, quedam contradictorie secundum illarum assigne-
tionem communem facta est de universalibus et singularibus
et quod quedam sunt particulares dicuntur et indefinitis intelligatur.
Singularis nam subcontraria est particularis affirmativa et particularis negativa sic subcontrarie
est indefinita affirmativa et indefinita negativa, ut homo est albus, homo non est albus.
De singularibus nullo dato iudicium. Quando sunt subalterne
eos determinando eodem ordine dispositos et una est affirmativa
alia negativa, iudicium dicuntur contradictorie, ut Sortes est albus, Sortes non est albus.
Distinctis his de qualitatibus earum propositionum assignandum
est earum proprietates quod non modo conveniat secundum
tres esse materias. Videlicet propositio aut est in materia naturali
aut remota aut contingenti materia. Naturalis materia est illa propositio
quando subiectum predicato est inherens quando dici appellatur
per se, ut omnis homo est animal. [illegible]
hec quando dici appellatur per se [illegible]. In hac
materia omnis affirmativa est vera et omnis negativa falsa. De remota materia est illa
propositio quando subiectum predicato nullo modo convenit
ut dicitur appellatur per se, ut nullus homo est asinus. [illegible]
et asinus non convenientibus ab dici appellatur per se
est. In hac materia omnis negativa est vera et omnis affirmativa falsa. De contin-
genti materia est illa propositio quando subiectum predicato aliquando
convenit aliquando non appellatur per se, ut quidam homo est albus.
Subiectum in predicato et albus quando convenit aliquando appellatur
per se, et quidam homo est albus, quidam homo non est albus.
In hac materia omnis singularis particularis et indefinita vera. Distinctis
de qualitatibus earum propositionum assignandum earum proprietates

Compositionis igitur propositio proportionalis talis est: possibile
album esse nigrum, sensus compositionis est falsus et divisionis verus.
ambo, scilicet simul sunt intelligenda contradictoria
m. ut album esse album, ut album esse album. Sub divisione
propositio talis est: proposicio divisionis est: possibile relinquitur verum,
contradictoria ... compositionis falsa sicut predictum est.
simul non intelliguntur contradictoria ... album
et album quod album est non album. Sed divisionis propositio talis est
propositio falsa ... et possibile ut est, ... contradictoria
... sic ... possibile ... contradictoria ... falsa
... possibile sic. Compositionis autem est et propositio propositionalis
talis est, compositionis est ... falsa, et sensus divisionis verus est.
Nam simul ... simul ... intelligendum ... dictum
equivocatio, vel multiplex ... sophisma ...
chaos ... vero ... chaos ... hoc
... equivocatione ...
chaos. Assignatis proportionibus ... proponi
... et ad ... addendum ... principalibus
... et ... accidens ... Quod ... ratione
... scilicet ... triplex et ... simplex.
... accidens ... Compositio triplex
quando subiectum sit predicatum et predicatum subiectum.
... et ... addi-
to ... In hac ... quando
... negativa ... Nullus homo
... lapis ... talis est ... simul ...
... Sed ... simpliciter. Sed ... simplici-
... colligatur. Compositio ... subiecto

sit predicatum et ... maior ... minore
... In his ... quod ... medio
... subalterna ... talis ... medium
... medio ... subalterna.
... talis ... et ... et
... et ... et ... Similiter
... propositio ... Compositio propositionis
est quando subiectum sit predicatum et ... maior ... et ...
... In his ... alia
... talis ... Omnis ... talis ... Omnis ... ut ...
... Omnis ... lapis ... talis ...
et ... propositione. ... propositione. ...
... colligatur. Hoc autem ... deo ... logica
... oratio ... et plures ... dialectica.
Quando ... deo et ... oratio ... bone logice. ... deo
et ... oratio ... et plures logice. Hec ... dicebat
... subiecti et predicati ... Oratio ... interrogativa et ...
... subiecto ... predicato. Aliter ... et ...
subiecto vel predicato ... Oratio ... adiectivum ...
... predicatum ... masculino et ... feminino
genere ... et ... posita subiecto et predicato.
... Hec ... nota ... Sed
... subiecto et predicato ... subiectum ... predicato ...
... predicatum ... Secundum ... subiecto ...
sic ... habetur ... Aliter ... positio ...
... opponitur ... subiecto et
... Sed ... sic ...
capitur ... Verbalium

cum p̄dicāt ū so. leḡ. V̄ba infinitiui modi subiciūt̄
7 p̄dicāt ū legere ÷ agere. V̄ba aūt īpati 7 opti
7 s̄biūcti modi n̄ subiciūt̄ n̄ p̄dicāt̄. participia aūt mas-
culo 7 fem gñe cum p̄dicāt ū so. ÷ agtū. In neutro
gñe 7 substātiue posita subiciūt̄ 7 p̄dicāt̄ ū legens
÷ agens. p̄noīa dm̄stratiua p̄me 7 s̄c̄de p̄ cum subiciūt̄
ū ego sū al' tu es al'. p̄noīa ū dm̄ostratiua tercie
s̄biciūt̄ 7 p̄dicāt ū ille h̄ ÷ iste 7 iste h̄ ÷ ille.
p̄noīa p̄ssessiua cum p̄dicāt ū iste lib' ÷ m̄s. p̄noīa
aūt relatiua n̄ s̄biciūt̄ n̄ p̄dicāt n̄ indicādo s̄z
ad̄bis l' q̄b' patz. n̄ alias potē ū uirgilius scrip-
sit pucolica ÷ s̄ l' ad' l' ipe scripsit georgica.
Adūbia q̄dā cum s̄biciūt̄ ū scip̄ uelle aliq̄s
[illegible] ÷ aliq̄s cap. Reliq̄ ū p̄res. s. p̄positioe-
niones 7 iūctiones n̄ s̄biciūt̄ n̄ p̄dicāt̄. Remādū-
dū ÷ s̄c̄dm. Nulla oro p̄fecta s̄biciūt̄ l' p̄di-
cat̄. Oronū aūt ip̄fectaṝ q̄dā s̄biciūt̄ 7 p̄dicā-
t̄ q̄dā cum p̄dicāt̄. Oro 9stās ex noīe substān-
tiuo 7 adiectiuo uno l' plib' s̄biciūt̄ 7 p̄dicāt̄.
s̄biciūt̄ ū h̄ alb' leḡ p̄dicāt̄ ū so. ÷ albus homo. Oro
talis ÷ h̄ oro 9stās ex noīe subo 7 ūbo q̄ relatiuo
iposito. subicit̄ 7 p̄dicāt̄. S̄biciūt̄ ut h̄ q̄
leḡ disputat. p̄dicāt ū so. ÷ h̄ q̄ leḡ. ÷ oro
9stās ex obliq̄o 7 ūbo cum p̄dicāt ū so. uidet pla.
Iz oro 9stās ex ūbo 7 adūbio cum p̄dicāt̄
ū pla. diligent leḡ. Dicto de ea p̄positione uidend
÷ q̄ sit. ÷. p̄ph'ia a greco latine d̄r s̄-
positiua ab p̄pos ÷ sub 7 th'esis ÷ positio in

eadē q̄si s̄positiua q̄ uni p̄ alio s̄ponenda. ÷.
Dic aūt ea p̄posiciones due principales p̄tes. s.
s̄biectū ÷ 7 p̄dicātū. i. q̄ due s̄t principales
p̄tes. s. anteced's 7 9sequens. antecedens ÷ q̄ anteced'.
9sequens q̄ 9sequit̄. S; ista cōdōh s̄c̄dm uariat̄. In
9dicionali. n. temporali 7 locali 7 cāli. illud ÷
antecedens cui p̄ponit̄ signū sue p̄ponitur sue p̄ponat̄
p̄ter. u. qūs ū h̄ so. ÷ al' sis so. ÷ h̄. In aliis antecedens
÷ q̄ anteced' 9sequens q̄ 9sequit̄. S; p̄hoc aliq̄ p̄po-
nūt xiii. s̄t sp̄es. s. 9dicional'. temporal'. local'. cāl'.
copulatiua. disiunctiua. aduersatiua. 9dicionalis ÷
illa q̄ disp̄r p̄ hanc 9iunctionē si. ū si so. ÷ h̄. so. ÷
al' 7 ista p̄ter dr. ÷. h̄ regula talis ÷ S; antecedens
p̄ponitur l' ponitur de ūtā 9sequens ū si so. ÷ h̄
so. ÷ al' ūa ÷ sit simā ista ÷ ū. Temporal' ÷ illa q̄
disp̄r p̄ aduerbiū d̄r l' q̄do temporale ū q̄do so. currit
pla. curit. Local' ÷ illa q̄ disp̄r p̄ aduerbiū locale
ū, ū ū pla. disputat so. sedet. Cāl' ÷ illa q̄
p̄ cāle disp̄r 9iunctionē q̄ l' q̄m ū q̄a so. ÷ h̄.
so. ÷ al'. Hanc tū una ÷ regula q̄m' ÷ S; uncq; p̄
÷ fal' l' si antecedens ÷ sim t̄pa nugatoria. Ad uerat
temporal' h̄ om exigit̄ ūitas utrius; p̄tis; 7 exigit̄
9comitancia temp' ū q̄do so. currit h̄ plato currit
pla. ad ūitatē istius exigit̄ q̄ so. 7 pla. eod'
tēp̄e sint sub h̄oes. Ad ūitatē aūt ūitatis
local' exigit̄ ūitas utriusq; p̄tis 7 p̄tea 9comitancia
loci ū ū so. disputabit plato sedebit. Ad ūitatē
istius exigit̄ q̄ ū so. sit disputatus pla. sit sessurus

[illegible]

[illegible]

fundo uidi q. Oca .n. disposito dicitur assumptio que

ratium; sed illud notandum est quod illa propositio que assumitur propone-

re applicatur assumptio. non omnis est talis. sed illa est, et sed non assumptio est

sed officium. Id autem quod dicitur ... conclusio. Item

conclusio ... conclusa ... illa communia ... quod ... quia

... illa ... illa ... quod ... quia ... est

alii. Notandum quod in conclusione aliud dicitur aliud significatur, quibus

conclusio significatur ... conditionalis. Verbi gratia. Omnis

mus est claudus quod est ... goloe ... argumentis significatur

... eadem ... conditionalis

. Simonem ... est conclusa ... Sed ... illa

coniunctio ... conditionis ... propositio ...

... est argumento est ... Notandum autem quod sed

... dicitur. Alii autem accipiunt ... collocutionis

locutionibus. Alii ... alii ... Sed ... nostre

... locutionis ... quod significat quod ... solet.

Sed est ... signum bone ... pulvis ... est autem ...

... signum ... aliquid factum. quod ... non

factum est sic ... Alii aliter accipiunt ... lo-

cutionibus quod ... dubia ... fidem

... efficiunt credere ... dubium est ... sunt. Sed ... est

Despertatione nomen plene innotuit ... aliquid

habet notitia ... est ... propositio ... dicitur ... di-

cunt ... conclusio ... conditionalis ... quod ... autem

... Verbi gratia ... Ab hac argumentatione ... infor-

mat ... Verbi conditionalis ... autem

... est ... indubitabile ... quia ...

... probatur ... probetur

probat quod dubium ... ex quo ... ex premissis

ex premissis ... quod ... dicitur ... quod ... autem ... non

... dubium. Argumentum aliud probabile et necessa-

rium quod ... habet probabilitatem et necessitatem ... quod

alii. Aliud est probabile et necessarium quod ... habet probabili-

tatem et necessitatem ... est ... et ... ille

... dicitur dyaletica. Dyaletica .n. solis probabilibus ... utitur.

Aliud ... necessarium et non probabile, quod habet esse non probabili-

tatem sed necessitatem ... luna recto diametro oppo-

sita ... sol patitur eclipsim. Item ... autem quod est probabile

... necessarium ... dicitur ... sophistice ...

... numquam ... contra ... ca-

ma. Dictis autem ... que ... due sunt

... species. Silogismus et inductio. Silogismus est argumentatio

... argumentum ... ex pluribus ... Verbi gratia. Omnis

... silogismus ... con-

logos ... silogismus ... inductio

... est argumentatio ... probabile ... ex pluribus ... fer-

... regenda ... arte eligendus est ...

gubernator. ... regenda ... arte

eligendus est ... regendas ... arte

eligendus est doctor. ... inductio. ... probabilia

inducitur ex quibus aliud probatur ... Silogismus autem et induc-

tio ... quibus ... unum ex pluribus infertur

... silogismo est ... inductione ... ar-

... inductione ... probabili. Silogismo ... entimema.

Entimema autem argumentum ... ratione ... unum ex

uno infertur ... Dicitur autem entimema ...

geoper... nis. Silogis... biq; est ... silogismo ... unus ex uno ... aut est argum... Dicitur ... cultis laud... Vmanos. ... ex eo plurib... uenit ... in inductione ... entimema ... uno infert ... ca ... argum... silogismus ... Ca... ... alia ... De ... Sed ... primo ... operent ... opetit ... sibi ... ... tera. ...

conceptum in ratione, deinde exprimitur in oratione, per quam concluditur syllogismus. Syllogismus autem et enthymema similiter conveniunt, quia utrumque est species argumentationis. Hii autem differunt quia in syllogismo universale ex pluribus infertur, in enthymemate vero universale ex uno. Ab inductione descendit exemplum. Exemplum autem est argumentum in quo probabile per aliud unum ex uno ostenditur, ut: Demosthenes laudandus est apud Grecos pro eloquentia, ergo Tullius laudandus est apud Latinos pro eloquentia, cum sit par in maiore. Dicitur autem exemplum quia uno posito in exemplo aliud ex eo probabiliter infertur. Inductio et exemplum similiter conveniunt quia utrumque est probabilis ratio. Sed in hoc differunt quia in inductione universale ex pluribus infertur, ex uno autem in exemplo. Enthymema et exemplum similiter conveniunt quia utrumque unum ex uno infert. In hoc autem differunt quia in enthymemate est necessaria ratio, in exemplo vero probabilis. Licet igitur quattuor sint species argumentationis, duae tantum deserviunt ad officium dialecticae, scilicet syllogismus et enthymema. Syllogismorum autem alius est categoricus, alius hypotheticus. Categoricus est ille qui constat ex solis categoricis propositionibus, ut omnis homo est animal, omne risibile est homo, ergo omne risibile est animal. Hypotheticus est ille qui constat ex hypotheticis, ut si est sol, est dies; sed est sol; ergo est dies. Verum de hypotheticis ad praesens est obmittendum, et de categoricis est agendum, et ostendendum quot et quibus modis argumentandum sit in suis figuris. Unde primo videndum est quid sit modus et quid sit figura. Figura est compositio et ordinatio terminorum in dispositione. Modus est compositio et ordinatio terminorum in dispositione propositionum. Modus consistit in qualitate et quantitate propositionum. Tres autem sunt figurae: prima, secunda, tertia. Prima figura est quando in dispositione medius subicitur

in propositione, praedicatur in assumptione. Verbi gratia: omnis homo est animal, omne [illegible] est homo, ergo [illegible]. In qualibet autem figura tres sunt termini: medius, maior extremitas, minor extremitas. Medius terminus est qui in utraque propositione ponitur. In prima autem figura medius est qui subicitur in propositione et praedicatur in assumptione. Maior extremitas est quae praedicatur in propositione. Minor extremitas est quae subicitur in assumptione. Dicitur autem maior extremitas quia in maiore ponitur, scilicet in propositione. Minor dicitur extremitas quia in minore ponitur, scilicet in assumptione. Secunda figura est quando medius terminus in utraque propositione praedicatur, ut [illegible]. In hac figura medius est qui utrobique subicitur. Maior extremitas est quae praedicatur in propositione. Minor extremitas est quae praedicatur in assumptione. In prima autem figura novem sunt modi syllogismorum, in secunda quattuor, in tertia sex. Et notandum quod semper maior extremitas debet praedicari de minori in quolibet praedictorum modorum primae figurae, et non minor extremitas de maiori praedicari. Et notandum est quod in prima figura [illegible] negativa concludi [illegible]. In secunda non [illegible] nisi negative. In tertia autem figura [illegible] negative [illegible] concludi. Et notandum est quod [illegible] negativa [illegible]. Et notandum quod nullus syllogismus ex solis negativis constat, neque ex solis particularibus, vel [illegible] sine [illegible] non contingit syllogizari. Primus igitur modus primae figurae est in quo ex duabus universalibus affirmativis infertur universalis affirmativa [illegible]. Regula talis: si aliquid praedicatur de aliquo universaliter et subiectum primae praedicatur de alio universaliter, et primum praedicatum praedicatur de secundo

subiecto littere .v. assignatio talis est. Secundum dicit omnis
homo est animal. homo aliquid predicatur de aliquo .v. scilicet animal de
homine et ut assumitur omnis risibile est homo. homo subiectum
prime propositionis de alio littere .v. scilicet homo de risibili. cum igitur
omne risibile est animal. homo primum predicatum predicatur de secundo
subiecto littere .v. scilicet animal de risibili. Secundus modus prime
figure est quando ex .v. negativa et .v. affirmativa infertur .v.
negativa hoc modo. Nullus homo est lapis et omne risibile est homo ergo
nullum risibile est lapis. Regula talis. Si aliquid removetur
ab aliquo littere .v. et subiectum prime predicatur de alio littere .v.
et primum remotum removetur a subiecto littere .v. Assignatio
patet. Eadem nullus homo est lapis. homo aliquid remo-
vetur ab illo .v. scilicet lapis ab homine. Cum assumitur et
omne risibile est homo. homo subiectum prime predicatur de alio .v. scilicet de risibili.
cum igitur nullum risibile est lapis. ergo primum remotum re-
movetur a subiecto .v. lapis a risibili. Tercius modus
prime figure est quando ex .v. affirmativa et .p. affirmativa infertur .p. affirmativa
hoc modo omnis homo est animal et quoddam risibile est homo ergo quoddam risibile est animal.
Regula talis Si aliquid predicatur de aliquo .v. et subiectum prime
predicatur de alio .p. et primum predicatum predicatur de sub-
iecto secunde .p. Assignatio patet eadem omnis homo
est animal homo aliquid predicatur de alio .v. scilicet animal de homine et cum
assumitur quoddam risibile est homo ibi subiectum prime predi-
catur de subiecto secunde .p. ut homo de risibili. cum igitur est
ergo quoddam risibile est animal homo predicatum predicatur de subiecto
secunde .p. ut homo de risibili. cum igitur est ergo quoddam risibile
est animal homo predicatum predicatur de subiecto

secunde .p. scilicet animal de risibili. Quartus modus prime
figure est quando ex .v. negativa et .p. affirmativa infertur
.p. negativa hoc modo nullus homo est lapis et quoddam risibile
est homo. ergo quoddam risibile non est lapis. Regula talis. Si
aliquid removetur ab alio littere .v. et subiectum prime
predicatur de alio .p. et remotum prime remo-
vetur a subiecto secunde .p. Assignatio patet eadem
nullus homo est lapis homo aliquid removetur ab illo .v.
scilicet lapis ab homine. Cum assumitur quoddam risibile
est homo subiectum prime predicatur de alio .p. scilicet homo de risibili.
cum igitur quoddam risibile non est lapis homo remotum prime
removetur ab alio .p. scilicet lapis a risibili. Notandum quod isti
quattuor modi perfecti sunt et indemonstrabiles. id est nulla
demonstratione egentes. Alii vero modi aliarum
figurarum per conversionem, per impossibile, per istos resol-
vuntur. Quorum ista memoriale non prestat quedam com-
pendiosa notitia per hoc memorie commendare
possimus. Notandum quod per quattuor priores vocales
a. e. i. o. u. designantur .v. affirmative in quibuslibet illarum de-
monstret littere .v. affirmativam. Per quattuor vero liquidas
l. m. n. r. designantur .v. negative in quibuslibet
illarum demonstret littere .v. negativam. Per has vero li-
teras quas comprehendunt in hac dictione. aut
scilicet a. u. t. designantur particulares affirmative in quibuslibet illarum
demonstret particularem affirmativam. Ordinandum sit ergo
nove dictiones ex predictis litteris secundum magis conceptam ...
rem et quantitatem. proponam novem representatives

iiii. inter se primae figurae quae ex his fiunt

vio. non. est: Lic. via. Mel. vas. erb. arc.

Quartus modus primae figurae est qui ex duabus universalibus affirmativis infert particularem affirmativam sic: omnis homo est animal et omne risibile est homo: ergo quoddam animal est risibile. Regula talis: si aliquid praedicatur de aliquo universaliter et subiectum primae praedicatur de alio vel terminus minor extremitas praedicatur de maiori. Assignatio patet. Iste modus resolvitur in primum modum primae figurae conversione istius conclusionis particularis, et erit primus modus primae figurae. Iudicandum resolutum nihil descendit quia est hactenus dictum, id est de descensione unius sillogismi ab alio parum vel nihil dictum fuit. Unde ea quae in puerilibus disciplinis addiscuntur senior philosophiae tractatus eliminat.

Sextus modus primae figurae est qui ex universali negativa et universali affirmativa infert particularem negativam sic: nullus homo est lapis et omne risibile est homo: ergo quidam lapis non est risibile. Regula talis: si aliquid removetur ab aliquo universaliter et subiectum primae praedicatur de alio universaliter terminus minor extremitas praedicatur de maiori. Iste modus resolvitur in secundum modum primae figurae conversione istius conclusionis simpliciter. Septimus modus primae figurae est qui ex universali affirmativa et particulari affirmativa infert particularem negativam sic: omnis homo est animal et quoddam risibile est homo: ergo quoddam animal est risibile. Iste modus resolvitur in tertium modum primae figurae conversione conclusionis simpliciter. Octavus modus

primae figurae est qui ex universali affirmativa et particulari negativa ... universali negativa ... sic: omnis homo est animal et nullus lapis est homo: ergo quoddam animal non est lapis. Iste modus resolvitur in quartum modum primae figurae propositione conversa per accidens et assumptione conversa simpliciter manente conclusione et ordine mutato, id est ut de propositione fiat assumptio et de propositione assumptio. Sese ... tertia patet figura. Nonus modus primae figurae est qui ex particulari affirmativa et universali negativa ...

omnis homo est animal ... conversio simpliciter nullus lapis est homo ...
nullus lapis est homo ... per accidens quoddam animal est homo
ergo quoddam animal non est lapis ... ergo quaedam ... non est lapis

... primae figurae propositione et assumptione conversis simpliciter ... tertia patet figura

quoddam animal est homo ... conversio simpliciter nullus lapis est homo
nullus lapis est homo ... per accidens quoddam animal est ...
ergo quoddam animal non est lapis ... ergo quoddam animal non est lapis ...

Dictis modis primae figurae dicendum est de modis secundae figurae qui figurantur per has quatuor dictiones: Cesare, Camestres, Festino, Baroco. Primus modus secundae figurae est qui ex universali negativa et universali affirmativa infert universalem negativam sic: nullus lapis est animal et omnis homo est animal: ergo nullus homo est lapis. Regula talis: si aliquid removetur ab aliquo universaliter et de alio praedicatur de alio universaliter terminus primus subiecti removetur a subiecto universaliter. Assignatio patet. Iste modus resolvitur in secundum modum primae figurae propositione conversa simpliciter.

Secundus modus secundae figurae est qui ex universali affirmativa et universali negativa infert universalem negativam sic: omnis homo est animal et nullus lapis est animal: ergo nullus lapis est homo. Regula: si aliquid praedicatur de aliquo universaliter et removetur ab alio universaliter ... removetur a subiecto universaliter. Iste modus resolvitur in secundum modum primae figurae assumptione et conclusione conversis simpliciter ordine mutato, id est ut videlicet et ut de propositione fiat assumptio et de assumptione fiat propositio.

I ... md' ... fig' ē iq ex
v neq ... a ifert ... neq ... ē al
... al q qda ... lap. R. T. Si aliq
removetur ab aliq v ... pdicat de alio pt
te pmo subiectu removetur ab subiecto p.
Iste md resolvitur iqtu md p. f. ppōe un
gnsa sipli. Quartus md se. f. ē iq ex v.
assā ... neq ifert p nega ... oms h ē
al ... qda lap ... al q qda lap ... h. R. T. Si
aliq pdicat de aliq v ... illo id removetur ab
alio p te pmu subiectu removetur ab subiec
to p. Iste md ... resolvitur i aliq mdo ... f
f. ... pbat ... ipsibile ... pmo ... p.
f. ... neqat ... neq ... qda lap ...
h vere seq ex pmissis sumat ...
toria ē ... pmissaru h. f. ois lap ē
h ... sic fiat silogism i pmo ... p. f.
h ... ois h ē al ... ois lap ē h. q ois lap
ē al q ... dictorie q simul ... va
ē ipossibile. relinqt q h ipossibile
... dcat p neqm ... seq ex pmissis.
Victo de mdis p ... scde. f. dictu ē de
mdis tcie fig q ... p has ... dic
tōes. ... ... dic ... pm
q md tcie. f. ē iq ex duab v. assā
ifert p assa h ... ois h ē al ... ois h
ē ri q qda ri ē al. R. T. si aliqd
pdicat de aliq v ... alte
aliud pdicat de pmo sb
iecto v te pmu pdicatu pdicat
de scdo pdicato p. assignato par
cu di ... ois h ē al h aliq pdicat de aliq
v. f. al de hoie cu v assumitur ois h ē
ri. h aliq pdicat de pmo subiecto v
f. ri de hoie cu u ... q qda ri ē al
h pmu pdicatu pdicat de scdo pdicato
p. Iste md resolvitur iteru md p. f.
assūptōe gnsa p accidens hac si ois
h ē ri gnsa p accidens. Quidda ri ē h
Scds md tcie fig iq ex v. neq
... assā ifert p neq h ... nll h ē lap
... ois h ē risibilis q qda ri ... lap. R. T.
Si aliq removetur ab aliq v ... aliud pdicat
de pmo subiecto v te pmu removetu remo
vetur ab pdicato p. Iste md resolvitur iqtu
mdu pme fig assūptōe gnsa p accidens
hac f. Ois h ē ri ... qda ri ē h ... sic fit qrt
md pme fig. Tci md tcie fig ē iq ex p
assā ... assā ifert p assā h ... qda ... al
... ois h ē ri q qda ri ē al. R. T. Si aliqd
pdicat de aliq p ... illo pdicat de pmo subiect
v te pmu pdicatu pdicat de pdicato p. Iste
md resolvitur iteru pme fig ppōe ... gloe
gnsa sipli ordine mutato ita ut sic ...
fit ppōe fiat assūpto ... de assūptōe fiat
ppo.

Quart⁹ mod⁹ tcie fige ī q ex
v. affā 7 p affā īfer̄ p affā h m
oīs h est aľ 7 qdā h ē rī g qdda rī ē aľ
.ll. t. Si aliq̄ pdicat̄ de aliq̄ v̄ 7 aliud p
dicat̄ de p'mo subiecto p̄ tc p'mū pdicatū
pdicat̄ de scd'o pdicato p̄. Iste mod⁹ resolū
itetiū mod' p'me fige gelor īffi gūla s
h̄ q̄dda rī ē aľ gūla siplr̄ q̄dda aľ ē
rī. Quint⁹ mod⁹ tcie fig ē ī q ex p'ma
7 u affā īfer̄ p̄ n neg̃ h m h̄ n ē lap 7
oīs h ē rī g q̄rda rī n ē lap. .ll. t. Si aliq̄
remouet̄ ab aliq̄ p̄ 7 aliud pdicat̄ de p'mo
subiecto ē tc p'mū remotū remouet̄
a scd'o pdicato p̄. Iste mod⁹ resolū ī aliq̄
m p'me fige s; pbat̄ p impossibile mediā
te p'mo m p fig̃ s. n. negat̄ p neg̃ h. s.
q̄dā rī n ē lap uīte seq̄ ex p'missis sumā
t̄ eī g tdictoria h. s. oē rī ē lap cū alta p
missar cū hac. s. oīs h ē rī 7 fiat silogis
ī p'mo m p'me fige h m oē rī ē lap
7 oīs h ē rī. g oīs h ē lap s; p⁹ ī ppoe q̄rta
sint ccessū ē q̄dā h n ē lap 7 m oīs h ē lap q̄
st cōtdictorie q̄ simul eē uā ē īpossibile
dimitt̄ m⁹ g h̄ īpossibile 7 dicam⁹ p nega
. s. ccliōne de seq ex p'missis. Sext⁹ mod⁹
tcie fig ē ī q ex u neg̃ 7 p affā īfer̄ p ntine
gati m. Null⁹ h ē lap 7 q̄dā h ē rī g q̄dā rī n
ē lap. ll. t. Si aliq̄ remouet̄ ab aliq̄ v̄ 7 ali ud

pdicat̄ de p'mo subiecto p̄ tc p'mū remo
tū remouet̄ a scd'o pdicato p̄. Iste mod⁹ resolū
īqrtū mod' p'me fig̃ assūpcōe tcī⁹ cūla siplr.
Sūme dr̄ xpe p̄e lib explicit iste
PROEMIU ē capto beniuolitte q̄
i arte rethorica appllat̄ comunes ici
etia i auctorib; ū pūbiū hoc nūadre
dnd ē circa pūbiū. Primo uidēd' ē matia
de q tctād est de m adaptād tale pūbiū
q̄ m el cueniat. Vt si d' bello tctare
vel tale adaptabis pūbiū. Bella sine
piculo q̄ n posst̄ l' si d' amore tale adap
tab' pūbiū q̄ amori cueniat. Vincat
oīs amās 7 h̄t sua cast̄ cupido. si d' re
inhonesta tale adaptab' pūbiū. Inpudice
matrs neq̄ia pudicā coeūp filiā 7 sic de c.
Mulier sibi 7 suis nocā mollit ū m matr̄s
eī restrenet uoluptatē. Assumū inet̄
honorē puehi q̄ sciētia litāli ~ splēdore
illuminat largitatis. Summo icūbit
pontifici clicis pseruitionē patiētib;
i tbulatione suffragari. Se met īpug
nat q̄ fame pdig a tpib' nō declinat. Mordi
met desēm subire q̄ se gnuo cuigis re
fic aliene. Magna donād' ē niced q̄ bn
mitt aportēte. Turpe ē potēnti q̄ri
ens int̄ subditos liće patit exerceri.
Hīs reb' inpēnda ē opa ī q̄b' honestas

veritas est secum. Aliena debet
re curare odium in stultos exercere.
Amicicia que obtinet cum discretione
levis est simulata. Turpius enim quod
dam fidei comparat. Incumbit cuique
proximos liberare. Labor utilis probo
venit non est aliter fugiendus. Inutile est
rebus querendis que spaciis laboris. Est
incepti de festinatione opus et pigritia. Non
niter discipulus erroris cum magistro
est labitur in errore. Bonus pastor ante edu
lium terrae verba venenosa lingue nemi
est. Ordinata dilectio confunditur tenendo. hoc
apostolis servum dei illibatum. Lipale
de dignitate in patria nullatenus of
fendere maiestatem. Male querit homo
rem officium episcopi sancti cum sermonibus oblo
quitur. Excludit iudex venia que pecca
rum suum idoneo defendit auctore. Idu
rum spectat generosum ei domum manet in
scium. Tutum est committere sui, cuius
fides est in multis negotiis experta. Nil
in memoria retinetur in scripto testimo
nio roboretur. Societas malorum bonis
est detrimentum. Fundatur multos in exem
plo que maliciam castigat in perverso. Mag
nitudo corporis non est certum fortitudi
nis argumentum. Cor et est oris meatus:
filia ab adulterii crimine revocanda.
Cupit populus perditum evellere successu rei p
ublice aliter. Labor doctoris cedit in
cum de discipulis eius non recte docuimentum
Locus ignotus sic invenies diroganti ada
cie dicere pugnando vacca facit
pervalere. Levis aqua ferventi aque
frigida fit tumore. Sera vero invenit ob
livio, que bene diligit et eadem perfecto. Na
tale solum est homini dulcis etiam vernacule me
pulcrior in omni mundo. Omnis avicula
suum amat nidum et ideo libentius requiescit.
Quum non decreta dilecta pervenire non potest
adcrepta. Vide inde serotinum
a matutino. Verba matutina que
ex ore procedunt et ebrius serotinus que
vinum sapiunt obloquitur. Thorus primus
offensus que suscepit hospicio vesperum.
Prius importunus ad thorum admittitur que
formosus. Venit plenus pelvibus ad ludu
famelicus ebrius ludo ante ponere consuevit.
Singula sua dispone ad libitum ... rege
re non metuit correctionis. Stamineum
dampnosum et vicinum velle hinc auponas.
Hunc electio canonice celebrata robur
robur dei amicitie firmitatis. Non

honor ... amig ... P. Deo ... ... meus ...

